

ATELIER ↴↴**Participatie met de nieuwe Omgevingswet**

Januari 2015

Bewoners

Participatie is van alle tijden. Maar de vorm is lang niet altijd hetzelfde. De maatschappij verandert sterk; de behoefte van burgers om mee te denken en mee te beslissen groeit. Dat vereist van de overheid nieuwe methodes om de wensen en ideeën van burgers mee te kunnen nemen in het beleid.

De Omgevingswet is naast een bundeling van oude wetten ook een instrument om participatie te versterken; burgerparticipatie krijgt zo een wettelijke basis. Dit wil nog niet zeggen, dat participatie daadwerkelijk goed verloopt. Naast meedenkende burgers zijn er steeds meer burgerinitiatieven die nog niet in het bestaande beleid passen. De Omgevingswet heeft ook tot doel om initiatieven van burgers makkelijker en zonder al te veel ingewikkelde regels ruimte te bieden.

Dat betekent niet dat de Nederlandse ruimtelijke planning 180 graden draait van centraal gestuurde overheidsplanning van bovenaf naar een praktijk van "U vraagt, wij draaien". Belangen en standpunten van overheid en burgers kunnen sterk verschillen; het individuele burgerbelang kan lijnrecht staan tegenover het collectieve overheidsbelang. Dat maakt politieke afwegingen niet altijd makkelijk. Een sterk kader op basis van ambities, kan helpen om goede afwegingen te kunnen afwegen. Daartoe biedt een Omgevingsvisie de mogelijkheid.

Maatschappelijke organisaties

Met de Omgevingswet in de hand kan het makkelijker worden voor maatschappelijke organisaties en initiatieven uit de samenleving om vanuit hun kennis en kunde, invloed uit te oefenen op de ruimtelijke planvorming.

Bedrijven

De Omgevingswet beoogt een structurele lastenverlichting voor bedrijven doordat er minder visies, plannen en verordeningen met bijbehorende procedurelasten zijn. Het samenvoegen van tal van wetten en regels over de fysieke leefomgeving moet er voor zorgen dat bedrijven sneller weten waar zij aan toe zijn. Ook moet het makkelijker worden om te weten wat kan en mag. Bedrijven zouden in de toekomst zonder tussenkomst van de overheid moeten weten welke randvoorwaarden en vrijheden er zijn. Algemene regels moeten tijd en geld besparen. Als er wel vergunningen nodig zijn, geldt als uitgangspunt: één loket, één bevoegd gezag.

Overheden

Door het decentraliseren van het omgevingsbeleid naar gemeenten, provincies en waterschappen wordt het mogelijk dat zij meer invloed op het lokale beleid krijgen. De Omgevingsvisie komt in de plaats van onder meer de huidige structuurvisie. Het is ook een verbreding van dit instrument. Gemeenten, provincies en het rijk zijn verplicht om in hun Omgevingsvisie een integrale visie voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving op de lange termijn op te stellen. Integraal betekent dat de visie betrekking heeft op alle terreinen van de fysieke leefomgeving, zoals verkeer en vervoer, water, milieu, natuur, gebruik van natuurlijke hulpbronnen, landbouw en cultureel erfgoed. De visie mag geen simpele optelsom zijn van (bestaande) beleidsvisies op diverse domeinen. Daar staat tegenover dat vorm en inhoud van de Omgevingsvisie vrij zijn. Gemeenten zijn niet verplicht om de eigen omgevingsvisies op die van andere gemeenten of overheden als provincie of rijk af te stemmen, maar het verdient aanbeveling om dat wel te doen.

Ontwerpers

Lokale overheden staan voor nieuwe taken die vragen om nieuwe, transparante manieren van besluitvorming. Om daaraan bij te dragen is de inzet van ontwerp en ontwerpers een effectieve manier om inzicht te bieden in ruimtelijke kwaliteiten, conflicten en mogelijkheden. Dat helpt bij de communicatie met belanghebbenden. De verwachting is dat politieke besluitvorming die is

gebaseerd op heldere, breed gedragen keuzes zal leiden tot een hogere kwaliteit van de inrichting van Nederland, terwijl het proces draagvlak en tevredenheid in de hand werkt.

